

LEKCJA 27.03

Temat: Motyw maryjny w literaturze polskiego średniowiecza- *Lament świętokrzyski*

Polecenie 1

Proszę przeczytać *Lament świętokrzyski* (podręcznik, s. 148).

1. Zapisane w tekście słowa Maryi są kreacją artystyczną, ponieważ anonimowy autor tekstu nie mógł wiedzieć co mówiła Matka Boska
2. Motyw rozpacz Maryi pod krzyżem należał do częstych toposów kultury średniowiecza . Matka Boska w utworze została ukazana jako zwykła kobieta, szalejąca z bólu na widok cierpienia dziecka. Należy do wspólnoty wszystkich kobiet, które doświadczyły macierzyństwa i rozumieją uczucia spowodowane widokiem umierającego syna.
3. Sposób ujęcia postaci Jezusa
Jezus nie jest tutaj ukazany jako zbawiciel mający swą męką odkupić cały świat, ale z perspektywy matki, jako dziecko, któremu dzieje się krzywda.
4. Wiersz przedstawia nieznaną twarz Matki Boskiej i ludzki wymiar kaźni Jezusa Chrystusa.
5. Proszę zapoznać się z terminem *lament* na określenie gatunku wiersza.s.148

Polecenie 2

Proszę rozwiązać karty pracy w pustych miejscach.

1.

Element analizy	<i>Lament świętokrzyski</i>	Przykład z tekstu
rodzaj liryki	liryka wyznania, inwokacyjna	
podmiot liryczny		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Usłyszycie moj zamętek,</i> • <i>Jen mi się [z]stał w Wielki Piątek.</i> • <i>Widząc niewiernego Żydowina,</i> • <i>Iż on bije, męczy mego miłego Syna</i> • <i>Jedno ciebie, Synu, na krzyżu</i> • <i>rozbitego.</i>
adresat/adresaci	wszyscy ludzie, Syn Boży, anioł Gabriel, wszystkie matki	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Posłuchajcie, bracia miła</i> • • • <i>wy miłe i żądne maciory(matki)</i>

sytuacja liryczna		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Widzęc rozkrwawione me mile narodenie</i> • <i>Iż on bije, męczy mego milego Syna.</i> • <i>Twoja głowka krzywo wisa, tęć bych ja podparła</i> • <i>Krew po tobie płynie, tęć bych ja utarła</i> • <i>Picia wołasz, piciać bych ci dała, Ale nie lza dosiąc twego święteg[o] ciała</i>
środki stylistyczne	apostrofy epitety deminutywy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Posluchajcie, bracia miła</i> • <i>krwawy</i> • <i>ubogiej</i> • <i>miła</i> • <i>synku</i> • <i>głowka</i>
gatunek		• <i>Lament świętokrzyski</i>

Podsumowanie

6. Porównanie wizerunku Matki Bożej w *Bogurodzicy* i *Lamencie świętokrzyskim*

Element analizy	<i>Bogurodzica</i>	<i>Lament świętokrzyski</i>
podmiot liryczny	wszyscy ludzie	Matka Boska
adresat/adresaci	Matka Boska	wszyscy ludzie, Syn Boży, anioł Gabriel, wszystkie matki
motyw dominujący w wierszu	deesis	<i>Stabat Mater</i>
rola Matki Boskiej	pośredniczka pomiędzy Jezusem Chrystusem a ludźmi	matka cierpiąca po stracie dziecka
obraz Maryi	Matka Boga, osoba święta, do której wznosi się modły	kobieta, matka żaląca się na swój los